

Verenkiertohäiriö pisti Ilmarin ontumaan

Harvinainen Perthes-verenkiertotauti teki nuoren Ilmari Kettusen kävelemisestä niin kivuliasta, että omilla jaloilla liikkuminen tuli lähes mahdottomaksi. Onnistuneen hoidon ansiosta 7-vuotias Ilmari on kuitenkin toipunut ja päässyt tänä kesänä jalkapallokentille.

VAASA
Eric Carver
eric.carver@pohjalainen.fi

Puhelin soi ruokakaupan kassalla. Päivi Kettunen kuulee lääkärin diagnoosin: Ilmari-pojalla on Perthes-verenkiertohäiriö, joka aiheuttaa reisuun pään pehmentymisen ja vaurioitumisen lonkanivelessä.

Pojan jalkakivut olivat päässeen niin pahoiksi, ettei kävelystä tullut mitään. Kauppareissilla piti hypätä äidin reppuselkään.

— Olin ihan ihmeissäni. Mikä ihmeen Perthes? Piti heti kehittää mielessä muistisääntö: Pertti-Hesu, Päivi Kettunen muistelee.

Perthes tekee kävelemisestä hankalaa ja kivuliasta. Tautia sairastavan lapsen tunteeikin ontuvasta kävelytyylistä.

Perthesiin sairastuvat ovat useimmiten 4-7-vuotiaita, mutta sitä esiintyy myös vanhemmilla lapsilla. Harvinainen tauti tunnetaan verrattain huonosti – myös lääkärikunnassa. Vuosittain uusia Perthes-tapauksia tulee arviolta alle 20.

Ilmarin tapauksessa epäiltiin ensin reumaa. Röntgenkuvat kuitenkin paljastivat Perthesin kivun aiheuttajaksi.

— Usein vanhemmat luulevat kipua normaaliksi kasvu- tai lihaskivuksi. Itse epäilin aluksi, että vauvojen synnä oli vain liikunnan puute ja liiallinen tietokonepelin pelaaminen, kertoo Eeva Voima, jonka pojalla todettiin Perthes yhdeksän vuotta sitten.

Leikkaushoito ja fysioterapia
Voiman ja Kettusen perheissä sairauden vaikein vaihe oli aika ennen oikean diagnoosin löytymistä.

Epätietoisuus on todella raskasta, kun pieni lapsi kärsii kovista kivuista, eikä syytä tiedetä. Vanhemmilta vaaditaan kantia vaatia lapsensa kunnollista ja perusteellista tutkimista.

— Niitä keskussairaalahetjettä ei pidä jäädä odottelemaan kovin kauaksi aikaa, Päivi Kettunen korostaa.

Sen jälkeen kun diagnoosi on tehty, voidaan aloittaa hoito, johon kuuluu sekä fysioterapiaa että kipulääkitystä. Osa lapsista leikataan. Fysioterapian ja mahdollisen leikkauksen tavoitteena on saada reisuun pää takaisin pyöreäksi, jotta se istuu hyvin yhteen lonkan kanssa.

Perthes ry:ssä toimivat perheet ovat huomanneet, että Perthesiä sairastavien lasten saaman hoidon määrä ja laatu vaihtelevat paljon alueellisesti. Kelan tukipäätökset vaihtelevat niin ikään paikkakunnittain.

Kangasniemellä asuvat Kettuset ovat olleet tyytyväisiä Kuopion keskussairaalan toimintaan. Paraniminen on edennyt hyvin. Ilmari sairastui nuorena, jolloin ennuste on parempi ja hoidosta saattaa päästä helpommalla.

Perthes diagnosoitiin sen verran varhaisessa vaiheessa, että poika välttyi leikkaukselta.

— Keväällä poistettiin kaikki liikuntarajoitukset ja Ilmari pääsi kesällä pelaamaan jalkapalloa, äiti Päivi Kettunen iloitsi.

Täysin Perthes ei ole kuitenkaan Ilmariä jättänyt. Kipu on aina välillä iltaisin.

Eeva Voiman mukaan aikaisessa vaiheessa diagnosoidun ja hoidetun Perthesin ennuste on usein hyvä. Liikuntakyky palautuu, eikä tauti vaikeuta elämää kohtuutto-

Perthesiä sairastava Ilmari Kettunen, 7, pääsi tänä kesänä pelaamaan jalkapalloa ensimmäistä kertaa kolmeen vuoteen. Kettusen perhe osallistui viikonloppuna Vaasassa järjestettävään Suomen Perthes ry:n tapaamiseen. Kuvassa Ilmarin äiti Päivi Kettunen.

masti. Osa lapsena Perthesiin sairastuneista kuitenkin kärsii nivelrikosta vanhempana.

Tukiverkostosta apua ja neuvoa
Vaasan viikonloppuna kokoontunut Suomen Perthes ry on muo-

dotunut tiiviiksi yhteiseksi, jossa Perthesiä sairastavat lapset ja heidän perheensä voivat jakaa kokemuksiaan. Kettusille Perthes

ry:n nettisivut olivat myös ensimmäinen tietolähde taudista. Yhdessäolo on tärkeää niin lapsille kuin vanhemmillekin. Tapaa-

misissa on aikaisempina vuosina ollut puhujana Perthesiä tunteva lääkäri. Tällä kertaa puhujaksi varattiin Invalidiliiton Aila Peräjoki,

joka opasti perheitä terveyspalveluiden ja Kelan tukiviidakkossa suunnistamisessa.

Pentti Kivinen: Vaasa tarvitsee kumppaneita läheltä ja kaukaa

Kuntaliitokset ovat Vaasalle ohittamaton paikka. Hiipunut kanssakäyminen Uumajan kanssa tulisi elvyttää.

VAASA
Heikki Pälvimäki
heikki.palvimaki@pohjalainen.fi

— Joka kerta kun tulen Vaasan, sydän sykähtää. Koen edelleenkin olevani enemmän vaasalainen kuin helsinkiläinen, vaikka viimeiset yli 40 vuotta olenkin ollut Helsingissä, sanoo Suomen messujen toimitusjohtaja, vaasalaissyntyinen Pentti Kivinen.

Hän tutustui perjantaina asunotomessuihin yhdessä muiden messujärjestäjien kanssa.

Kivisen mukaan Vaasalla on upeat mahdollisuudet kehittyä mm. runsaan koulutustoimintansa ansiosta, joka antaa yritysille hyvät mahdollisuudet saada osaaavaa henkilöstöä. Samalla se luo yrityksille hyvän pohjan sijoittua paikkakunnalle.

— Vaasan alueen tulisi kuitenkin olla nykyistä tiiviimpi. Asiaa kauempaa tarkastellen on aivan selvää, että ympäristökuntien ja Vaasan pitäisi enemmän tai myöhemmin yhdyttyä. Se nostaisi Vaasan painoarvoa selvästi nykyistä korkeammalle valtakunnallisesti, sanoo Kivinen.

Kivisen mielestä myös kosketus Uumajaan on etäännyntynyt.

— Uumaja oli aikaisemmin huomattavasti lähempänä Vaasa,

kuin tänään.

— Yhteydet Uumajaan ja sitä kautta kaupungin osaamisalueisiin ja muualle Ruotsiin olivat aikaisemmin tiiviimmät. On sääli, että liikenneyhteydet lahden toiselle puolelle eivät toimi enää niin vilkkaasti kuin aikoinaan.

Vaasalla olisi Kivisen mukaan hyvät mahdollisuudet esimerkiksi kansainvälisten kokousten pitopaikaksi lahden takaisen yhteyden tukemana, mutta ainakin juuri nyt tällaisia hankkeita edesauttava Twin-City -malli Uumajan kanssa näyttää olevan vaikeuksissa liikenneyhteyksien vuoksi.

— Ymmärrän hyvin, että kaupallisia edellytyksiä parempiin laivayhteyksiin ei tällä hetkellä ole. Lentoliikennehän toki toimii.

Joka viikko messuviikko
Pentti Kivisen johtama Suomen messut on alan suurin toimija. Sen osuus maassamme järjestettävistä messuista on noin puolet. Vuositasolla messukeskuksessa järjestetään noin 60 messutapahtumaa.

— Se tarkoittaa käytännössä, että joka viikko on messuviikko, koska kesäaikaan ei messuja järjestetä. Suurimmat kävijämäärät vetää Habitare sekä venemessut,

Kuntaliitokset nostaisivat toimitusjohtaja Pentti Kivisen mukaan Vaasan painoarvoa. Myös yhteydet Uumajaan kaipaisivat elvytystä.

joissa käy noin 90 000-100 000 messuvierasta.

Messujen trendinä on tällä hetkellä entistä tarkempi kohdennus, mikä tarkoittaa sitä, että näytteilleasettajat ja kävijät ovat selkeästi tavanomaista kiinnostuneempia toisistaan.

— Me olemme ratkaisseet tämän niin, että uusia uusia messutapahtumia on sijoitettu jo olemassa olevien rinnalle mutta kuitenkin omilla teemoillaan.

Järjestely tuo kävijöitä myös seläläisille aloille joille sitä ei ehkä yksistään riittäisi.

— Esimerkkinä voisi mainita matkamessut, joka on todella iso tapahtuma. Se on saanut rinnalleen Caravan-näyttelyt. Kirjamesujen rinnalla on puolestaan hyvä ruoka ja viini-teemat.

Asunotomessut kestää nykyisen tahdin

Joka vuosi pidettävät asunotomessut ovat järjestelyiltään huomattavasti raskaammat kuin tavantomaiset messut. Kehitytykö ala niin nopeasti, että messut kestävät nykyisen tahdin?

— Olisi tietenkin asunotomessujen edustajan asia vastata, mutta tapahtumia on sijoitettu jo olemassa olevien rinnalle mutta kuitenkin omilla teemoillaan.

— Mielestäni tärkein asia on nopea puuttuminen, ja se edellyttää hyviä yhteistyötä. Uusijoille tärkeimpinä keinoina ovat auton pois ottaminen ja alkolukko, Järvinen huomauttaa.

Vaasan rantojen uimavedet kunnossa

Vaasan uimarantojen vedet ovat hyvässä kunnossa ja täyttävät sosiaali- ja terveysministeriön laatuvaatimukset.

Vaasan ympäristöjoesta tutki vedet 4. päivä elokuuta eivätkä bakteeripitoisuudet ylittäneet sallittuja rajoja. Uimarannoilta ei myöskään löydetty aistinvaraisesti sinilevää.

Liikenneturva alentaisi nuorten kuskien promillerajaa

HELSINKI
STT

Liikenneturva laskisi nuorten kuljettajien rattijuopumusrajan nykyisestä 0,5 promilillestä 0,2:een. Alemman rajan se haluaisi voimaan kahdeksi ensimmäiseksi vuodeksi.

Verkoapilan haastattalema

Liikenneturvan toimitusjohtaja Matti Järvinen sanoo järjestönsä ajaneen jo pitkään nuorten promillerajan laskua.

— Kaksi ensimmäistä vuotta on vielä harjoitteluvaihetta, jolloin alhaisempi promilleraja olisi luonteva ajankohta toteuttaa, hän sanoo.

Toistuvasti rattijuopumukseen

syöllistyvien kohdalla Järvinen peräänkuuluttaa parempaa yhteistyötä sosiaali- ja terveyspuolen sekä poliisin välillä.

— Mielestäni tärkein asia on nopea puuttuminen, ja se edellyttää hyviä yhteistyötä. Uusijoille tärkeimpinä keinoina ovat auton pois ottaminen ja alkolukko, Järvinen huomauttaa.

Maksukortti katoaa viikonloppuna ja yöaikaan

Joka päivä noin 800 suomalaista ilmoittaa kadonneesta maksukortista Luottokunnan ylläpitämään katoamisilmoitusnumeroon. Puhelujen määrä kasvaa iltaa ja viikonloppua kohden.

SEINÄJOKI
Teemu Lampinen

Luottokunnan ylläpitämään maksukorttien katoamisilmoitusnumeroon tulee noin 23 000-24 000 puhelua kuukausittain.

— Kaikki ilmoitukset eivät johda kortin sulkukuun. Tilastointimie mukaan noin 65 prosenttia soitoista johtaa sulkukuun, tarkentaa osastopäällikkö Eva Laitinen Luottokunnan contact centeristä.

Katoamisilmoitusnumero on yhteinen suomalaisilla pankeilla. Laitinen mukaan heidän kauttaan saa suljettua 70 eri korttituotetta. Nämä ovat pääsääntöisesti pankkien ja näiden rahoitusyhtiöiden myöntämiä kortteja.

Maksukorttien katoamisesta ilmoittavien soittojen määrä lisääntyy, kun viikonloppu lähenee ja iltä pimenee.

— Viikonloppuyöt ovat vilkkaampia kuin arkipäivät ja arkiyöt. Viikonloppuöisin puheluita tulee tasaisesti tahtiin, Laitinen kuvailee.

Viikonloppuöisin puhelinpalvelukeskuksessa on noin 5-6 henkilöä töissä. Soittajat ovat usein hätäntyneitä, joten puheluihin pyritään vastaamaan nopeasti. Keskimääräinen vastausaika on 10-15 sekuntia.

Pari prosenttia katoaa
Suomalaisten maksukorttien kokonaismäärästä kadoksiin joutuu

Juhliva kansa hukkaa maksukorttejaan, ja katoamisilmoitusnumeroon soimitaan usein viikonloppuöisin.

muutama prosentti vuosittain. Tilastointi ei ole yksiselitteistä, sillä pankit eivät liitetöiminnalle toisarvoista asiaa juuri seura. Esimerkiksi Nordea laskee samaan lukuun kadonneet ja käteisautomaattien imaiset kortit.

— Henkilö- ja yritysasiakkaiden kortteille tehdään sulkuja yli 20 000 kappaletta vuosittain. Se on yllättävän paljon. Iso osuus on automaatin nielmiä, johtaja Eero Vasenius Nordean korttiyksiköstä arvioi.

Kaikkiaan Nordealla on reilu yli 2 miljoonaa korttia. Samankaltainen määrä kortteja on Osuuspankin asiakkailta. Pankinjohtaja Matti Korkeala OP-keskuksesta ei kuitenkaan voi antaa lisätietoja, sillä korttien katoamisia ei heillä seurata.

Ilmoita nopeasti

Kortin katoamisesta suositellaan tehtävän ilmoitus heti, kun asian huomaa. Ainakin Osuuspankki

kertoo asiakkailleen, että vastuu kortin väärinkäytöstä siirtyy pois kortin omistajalta heti kun kortti on ilmoitettu kadonneeksi.

— Mekin kehotamme asiakasta ilmoittamaan kortin kadonneeksi, vaikka sen sitten seuraavana päivänä löytäisikin, johtaja Hannu Kuokka Sampo Pankin korttipalvelusta linjaa epäselviä tapauksia.

Katoamisilmoitusnumero suositellaan tallennettavaksi matkapuhelimen muistiin. Pankkien yhteinen katoamisilmoitusnumero on 020 333 (ulkomailta soitettaessa +358 20 333). Luottokunnan omat Visa-asiakkaat voivat soittaa myös numeroon 0800 12400 (ulkomailta +358 800 12400).

Korttien katoamistapauksissa palvelullaan myös pankkien kontoreissa aukuloaikoina.

Hätäntyneitä rauhoitellaan
Maksukorttien katoamisesta ei

ilmoiteta aina täysin rauhallisina mielin.

— Osa asiakkaista ovat siinä tilanteessa hätäntyneitä, kun koko lompakkokin saattaa olla hävinnyt. Kyllä siinä asiakkaalle onnto olo tulee hetkeksi, kuvailee Eva Laitinen.

Joskus asiakkaita saa rauhoitella ja neuvoa siinä, miten saa rahaa käsiinsä. Kotimaassa se onnistuu arkisin pankkien kontoreista.

— Jos kortti katoaa ulkomailta, niin korttituotteesta riippuen voimme järjestää hätäkäteistä ulkomaille. Toimitamme myös omasta tuotteestamme Visa-kortista pikakortteja ulkomaille. Maksukortteista pidetään yleensä tarkkaa huolta. Pari viikkoa siten poliisi kertoi kylmäsemilla tapahtuneista maksukorttien katoamisrikoksista. Tästä huolestuneena muutammat suomalaiset ovat halunneet kuolettaa korttinsa ja saada tilalle uuden.